

DIK-lezen

In de boeken 'Lezen in groep 4' en 'Lezen in groep 5' (Schraven & Van der Weijden, Pica) staat het DIK-lezen beschreven. Dit stuk is een aanvulling op de werkwijze die daar beschreven staat.

Op maandag begint u met rijtje 1 en 2 duidelijk voor en na te laten te lezen. U stapt vrij snel over op het DIK-lezen. Afhankelijk van de moeilijkheidsgraad van de woorden begint u de andere dagen wel meteen vanaf rijtje 1 met het DIK-lezen: **Duo – Individueel – Koor**.

DIK-lezen bij woordjes:

- **Duo.** Leerkracht zegt: '*Lees in duo's rijtje 3 en 4*'. Kinderen lezen om en om een woord van deze twee rijtjes. Leerkracht geeft aan welke kant (raamkant of gangkant) moet beginnen, zodat er snel kan worden gestart met oefenen. Geef ook aan dat kinderen verder moeten lezen als ze deze rijtjes gelezen hebben, maar de tijd is nog niet om. Geef daar ook later complimenten over. U kunt echter ook dezelfde rijtjes nogmaals laten lezen, waarbij het andere kind met het eerste woord begint. Loop rond en zodra de meeste kinderen de twee rijtjes gelezen hebben, gaat u beurten geven.

- **Individueel:** Leerkracht geeft enkele kinderen de beurt om een rijtje (rijtje 3 of 4) hardop te lezen. De andere kinderen lezen zachtjes mee.

- **Koor:** Als afsluiting leest de hele groep rijtje 3 en 4. Koor hoeft niet altijd. Koor-lezen wordt afwisselend gebruikt om even een gezamenlijk moment te creëren.

Daarna geeft de leerkracht de opdracht om rijtje 5 en 6 in duo te gaan lezen. Dan krijgen weer enkele kinderen de beurt hardop, om te horen hoe goed de kinderen de woorden hebben geoefend. Op deze manier krijgen de kinderen nooit een onverwachte beurt.

Vervolgens de twee volgende rijtjes (7 en 8) in duo laten oefenen. Het in duo lezen van de afgesproken rijtjes **duurt kort**. Wacht niet tot het langzaamste kind klaar is. Bij de individuele beurten geeft u een wat zwakkere lezer een beurt met hetzelfde rijtje dat net door een wat betere lezer gelezen is. Houd er tempo en afwisseling (duo oefenen en individuele beurten) in.

Als u dit de eerste keer gaat doen, is het handig deze aanpak de eerste en de tweede dag aan het begin van de les **begeleid in te oefenen**. U geeft aan wie moet beginnen bijvoorbeeld de gangkant en het tweede woord door de raamkant etc. Oefen dit klassikaal.

Niet alle kinderen kunnen elke dag een beurt krijgen. Het voordeel van DIK-lezen is dat alle kinderen wel veel hebben geoefend.

Als een kind **een woord fout leest**, doet u het goed voor en laat het kind het woord goed herhalen.

Let op: Niet de hele bladzijde ineens in duo te laten lezen. Dat is niet effectief. Twee rijtjes oefenen en daarna de beurten geven, dan weer twee rijtjes oefenen en beurten geven tot de bladzijde klaar is. Zoals hier boven beschreven is, lezen de kinderen wel verder als ze bij duo aan het oefenen zijn.

De kinderen wijzen bij met de **vinger**. Bijwijzen met de vinger richt de ogen. Het is voor de leerkracht ook een middel om te controleren of het kind meeleeft.

DIK-lezen bij teksten:

Ook hier kan de oefenvorm **DIK-lezen** goed toegepast worden.

- **Duo:** Leerkracht zegt: '*Lees alinea 1*' (dat is tot cijfer 2). De kinderen lezen om en om een zin per alinea. Geef aan welke kant moet beginnen. Geef ook hier aan dat ze verder moeten lezen als ze al klaar zijn met de alinea. Geef er later complimenten over.

Loop rond. Zodra de meeste kinderen de alinea gelezen hebben, gaat de leerkracht beurten geven.

Daarna:

- **Individueel:** Leerkracht geeft enkele beurten. Kind leest (een stukje van) de geoefende alinea hardop.

- **Koor:** Samen lezen van de geoefende alinea. Koor hoeft niet altijd. Het is even een gezamenlijk moment.

Daarna wordt de volgende alinea weer in duo's voorbereid en volgen de individuele beurten. Zo wordt steeds afgewisseld, totdat de te lezen tekst klaar is.

Bij de teksten uit de boeken 'Lezen in groep 4' en 'Lezen in groep 5' is dit makkelijk toe te passen, omdat er voor de kantlijn alinea-nummers staan.

Zowel de woordjes als de tekst worden **elke dag** in de leesles geoefend. Bij de tekst kan de volgende aanpak zinvol zijn:

Dag 1: Leerkracht leest de eerste alinea mooi voor, vervolgens wordt de tweede alinea in duo's en met individuele beurten geoefend, dan leest de leerkracht de derde alinea, dan de vierde alinea door de kinderen in duo's en individuele beurten en zo verder tot de tekst helemaal gelezen is.

Dag 2: Op deze dag beginnen de kinderen in duo's en individuele beurten met de eerste alinea en leest de leerkracht de tweede, dan de derde weer in duo's en individuele beurten etc.

Op het zijbord staan woordrijtjes van de nieuwe categorie en herhaling. Het kan heel goed helpen om de eerste alinea van het verhaal op het bord te schrijven en zo samen te oefenen. Daarna kan bovenstaande aanpak toegepast worden.

Achteraf enkele vragen stellen over de hoofdlijn is zinvol om te controleren of de kinderen begrepen hebben waar de tekst over gaat. Zo wordt het begrijpend lezen al in de week gelegd. Elke dag een vraag stellen over de tekst is al een voorschotbenadering van het begrijpend lezen. Bijvoorbeeld: wie, wat waar, wanneer of een verwijfswoord (die, dat, hij, zij etc.).

Het is belangrijk om de kinderen te stimuleren ook thuis te lezen. Een lidmaatschap van de bibliotheek is sterk aan te raden.

- Lezen in groep 4 en Lezen in groep 5. Leerkrachtboeken met uitgewerkte lesschema's. Behorende bij 'Zo leer je kinderen lezen en spellen'. José Schraven & Karin van der Weijden (Pica, 2023)
- www.zoleerjekinderenlezenenspielen.nl